

ĐẠI HỌC CẦN THƠ - KHOA NÔNG NGHIỆP

GIÁO TRÌNH GIẢNG DẠY TRỰC TUYẾN

Đường 3/2, Tp. Cần Thơ. Tel: (84.71)831005 Fax: (84.71)830814

Website: <http://www.ctu.edu.vn/knn> Email: tvhai@ctu.edu.vn

GIÁO TRÌNH

HÓA BẢO VỆ THỰC VẬT

Chương 2

SỬ DỤNG NÔNG DƯỢC AN TOÀN VÀ HIỆU QUẢ

CHƯƠNG 2

SỬ DỤNG NÔNG DƯỢC AN TOÀN VÀ HIỆU QUẢ

Thuốc bảo vệ thực vật là hóa chất độc hại được sử dụng trong nông nghiệp, nó có tác dụng như con dao hai lưỡi. Nếu biết sử dụng một cách hợp lý thì nó sẽ góp phần đáng kể trong bảo vệ mùa màng, cải thiện chất lượng nông sản. Tuy nhiên, nếu sử dụng một cách bừa bãi, thiếu ý thức, thiếu các biện pháp an toàn thì tai họa thật khôn lường; đặc biệt là đối với sức khoẻ cộng đồng và môi trường chung quanh. Vào cuối tháng 7 năm 2001, Quốc Hội nước Cộng Hòa xã Hội Chủ Nghĩa Việt Nam đã thông qua Pháp lệnh Bảo Vệ và Kiểm Dịch Thực Vật. Pháp lệnh này bắt đầu có hiệu lực từ ngày 01 tháng giêng năm 2002. Chúng tôi tin rằng mỗi người dân đều tuân theo những điều pháp luật qui định và tuân thủ một cách nghiêm ngặt những nguyên tắc trong sử dụng nông dược thì chắc chắn rằng mọi người sẽ tránh được những rủi ro đáng tiếc và sẽ đạt được những thành quả cao trong sản xuất nông nghiệp.

1. Những tình huống bị nhiễm thuốc BVTV

- Nuốt phải thuốc.
- Hít phải thuốc.
- Dính vào da.

Trong đó nuốt phải thuốc là dễ bị trúng độc nhất và dính vào da là phổ biến nhất.

2. Triệu chứng ngộ độc thuốc BVTV

- *Biểu hiện chung*: khó chịu, yếu sức.
- *Toàn thân*: mệt mỏi, phờ phạc, sốt nóng hoặc rét lạnh.
- *Da*: tấy đỏ, viêm, đỏ mề hôi, xạm hoặc tái xanh.
- *Mắt*: ngứa, viêm đỏ, chảy nước mắt, mờ và nhìn không rõ, có trường hợp đồng tử co hoặc giãn.
- *Hệ hô hấp*: hắt hơi, chảy nước mũi, ho, đau ngực, khó thở, khò khè.
- *Hệ Thần kinh*: nhức đầu, chóng mặt, choáng váng, cử động rối loạn, cơ bắp co giật, bồn chồn, đi lảo đảo, nói đờ lơ, bất tỉnh.
- *Hệ tiêu hóa*: Miệng và họng bị nóng, ra nhiều nước dãi, buồn nôn, ói mửa, đau bụng, co thắt dạ dày, đi tiêu chảy.

Ngoài ra phun thuốc lúc trời nắng nhiều giờ liên tục còn có nguy cơ bị say nắng.

3. Các biện pháp sơ cứu khi nhiễm thuốc BVTV

- Đọc kỹ nhãn về phòng chống độc và một số đồ dùng cần thiết khi cấp cứu.
- Bình tĩnh đưa nạn nhân ra xa nơi nhiễm thuốc, cởi đồ nhiễm thuốc và rửa sạch vùng da nhiễm thuốc.
- Gây nôn nếu nạn nhân còn tỉnh táo và nhãn thuốc cho phép.
- Đặt nạn nhân nằm ổn định, giữ ấm nếu thấy lạnh. Trường hợp nạn nhân nóng quá cần lau bằng khăn lạnh nếu nạn nhân còn nóng sốt.
- Theo dõi nhịp thở, nếu ngừng thở thì làm hô hấp nhân tạo, phải kiên trì đến khi nạn nhân thở lại bình thường.
- Không cho uống sữa vì sữa làm thuốc thấm nhanh vào ruột, chỉ cho uống nước đun sôi để nguội, hoặc nước trà đường loãng.
- Tuyệt đối không cho hút thuốc, uống rượu.
- Đưa nạn nhân đến Y, Bác sĩ gần nhất và phải mang theo nhãn thuốc để nhân viên y tế chẩn đoán kịp thời.

4. Đồ bảo hộ lao động

Người đi phun thuốc cần chuẩn bị những vật dụng tối thiểu như sau:

- Áo dài tay và quần dài.
- Nón che nắng.
- Khẩu trang để che miệng và mũi.
- Kính bảo hộ mắt.
- Bao tay.
- Ủng, giày cao su.

Yêu cầu đồ bảo hộ lao động phải che phủ cơ thể và thích hợp với điều kiện khí hậu nóng ẩm.

5. Nhãn thuốc BVTV

- Tên thương mại, hàm lượng hoạt chất, dạng thuốc, thành phần của thuốc.
- Công dụng của thuốc: đối tượng phòng trừ, cây trồng áp dụng.
- Hướng dẫn sử dụng: nồng độ, liều lượng, thời điểm, điều kiện áp dụng.

- Thông tin về độ độc.
- Những biện pháp an toàn khi sử dụng, sau khi sử dụng và biện pháp sơ cứu khi bị ngộ độc thuốc.
- Cách bảo quản, khả năng hỗn hợp với thuốc khác (nếu có).
- Số đăng ký sử dụng : dung tích hoặc khối lượng tịnh.
- Tên, địa chỉ của nhà sản xuất, cung ứng.
- Ngày gia công hoặc đóng gói, thời hạn sử dụng.
- Hình tượng hướng dẫn cách bảo quản, pha chế (nếu có).
- Thời gian cách ly, hình tượng, vạch màu biểu thị độ độc, nhóm độc và tính chất vật lý của thuốc.
- Dấu kiểm tra chất lượng của cơ sở gia công.

6. Chuyên chở thuốc BVTV

- *Trước khi rời khỏi cửa hàng phải:* Kiểm tra bao bì xem thuốc có bị rò rỉ hay không, đã được gói buộc cẩn thận chưa, cần hỏi người bán thuốc các biện pháp phải làm nếu thuốc bị đổ bể.

- Không chuyên chở thuốc BVTV lẫn lộn với các vật dễ cháy nổ, lương thực- thực phẩm, vật dụng của trẻ em.

- Hạn chế chuyên chở thuốc bằng các phương tiện chật hẹp vì dễ gây ngộ độc cho người đi cùng, môi trường.

7. cất giữ thuốc BVTV

- Nên mua thuốc BVTV đủ sử dụng, tránh dư thừa nhiều.
- Phải cất giữ thuốc nơi riêng biệt, không để gần gia súc, lương thực thực phẩm, người không trách nhiệm.
- Nơi cất giữ thuốc không được ở nơi đầu gió, có ánh nắng trực tiếp chiếu vào, không gần giếng ăn hoặc kênh gạch, không bị dột mưa.
- Luôn kiểm tra nơi cất giữ thuốc, không để cho thuốc bị đổ vỡ, rò rỉ. Nếu xảy ra phải dọn dẹp sạch sẽ ngay.
- Nơi cất giữ thuốc phải có khóa chắc chắn, để xa trẻ em, người lớn không phận sự và cả gia súc không ra vào được nơi đó.

8. Cân đong và pha thuốc

- Cần mang đủ đồ bảo hộ lao động khi cân đong và pha thuốc.
- Đọc kỹ hướng dẫn ghi trên nhãn hoặc tờ bướm để biết rõ liều lượng pha và các thông tin khác.

- Chuẩn bị đủ dụng cụ cân đong, những loại này đều được đánh dấu riêng.
- Kiểm tra cần phun, cẩn thận khi mở nắp chai thuốc tránh vung tóe thuốc, tránh cân đong nơi trẻ em nô đùa.
- Cân đong chính xác lượng thuốc cần dùng.
- Không được cân đong, pha thuốc hoặc rửa bình bơm gần ao hồ, suối giếng hoặc kênh mương.

9. Phun rải thuốc BVTV

* *Nên.*

- Mặc đồ bảo hộ lao động khi phun thuốc.
- Kiểm tra ruộng bảo đảm không có người và gia súc có mặt nơi đó.
- Đọc kỹ nhãn để biết mối nguy hiểm với môi trường.
- Gắn biển báo nơi sau khi phun thuốc.
- Rửa sạch bình bơm ngay sau khi phun.
- Phun đều khắp ruộng, không phun chồng lồi.

* *Không nên.*

- Phun khi trời nổi gió, chuyển mưa, ngược chiều gió, lúc trưa nắng.
- Phun khi cơ thể suy yếu, mệt mỏi.
- Cho trẻ em và phụ nữ mang thai phun thuốc.
- Ăn uống, hút thuốc trong khi phun.
- Đưa béc phun vào miệng thổi.
- Phun rải hay tạt vào nguồn nước uống, nhà ở.

10. Dọn sạch thuốc đổ vãi

- Bảo hộ lao động khi tiếp xúc với thuốc.
- Không được dùng nước để cọ rửa vì nước sẽ làm thuốc tràn lan khắp nơi.
- Rắc mùn cưa, tro, đất bột, cát lên trên mặt nơi phun thuốc.
- Nếu thuốc hoặc chất thấm nước có khả năng bay mù ra xung quanh phải tưới nước từ từ hoặc phủ lên đó một tấm vải nhựa hoặc vải dầu.
- Thu gom thuốc đổ vãi và vật dụng xử lý cho vào túi nhựa và tiến hành tiêu hủy.

11. Tiêu hủy thuốc và bao bì chứa thuốc

- Nếu là bao bì bằng giấy thì cho xuống hố rồi đốt. Nếu bằng nhựa nhưng trên nhãn có chỉ dẫn là không được đốt thì phải đập vỡ, đâm thủng rồi chôn xuống đất.
- Nếu bao bì làm bằng vật liệu không cháy thì đập vỡ, đâm thủng.

12. Vệ sinh sau khi tiếp xúc với thuốc BVTV

- Cởi bỏ ngay bộ đồ bảo hộ lao động.
- Tắm gội sạch sẽ bằng xà phòng.
- Giặt giữ đồ bảo hộ lao động.
- Thay quần áo sạch trước khi nghỉ ngơi, ăn uống, hút thuốc.

Tóm lại: việc sử dụng thuốc một cách an toàn là điều rất quan trọng cho bản thân và môi trường cộng đồng xung quanh góp phần mang lại hiệu quả sử dụng cao hơn. Vì thế bà con nông dân nên chú ý tuân thủ theo những vấn đề an toàn và thời gian cách ly được nêu ra theo khuyến cáo hoặc trong nhãn thuốc.

-----oO-----